

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.

ΑΡΙΘΜ. 10 (106).

Συνδρομή, αρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, ἐξάμηνος μόνον καὶ προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Ε'.

τῇ 15/27. Μαΐου 1889.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΟΣΤΟΓΕΒΣΚΗ.

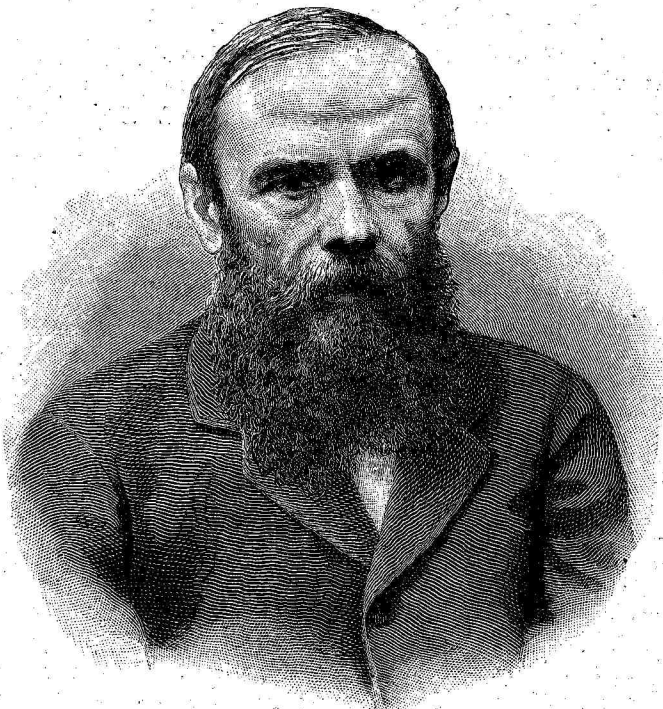
Τὸ μυθιστόρημα δὲν εἶνε πλέον, ὥς ἄλλοτε, συρραφὴ φαντασιωδῶν περιπετειῶν, πυρετώδεις ἐνδιαφέρον περιεργίας ἐξάπτουσα. Παρήλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ὑπεράνθρωπες τις κακοῦργος εἰς ἀτελευτήτους τόμους ἐξελίσσων τὰ φοβερά καὶ αἱματοβαφῇ ᾄδλά του, καθ' ὃν ὑπερφυσικὴς τις στρατιώτης ἐπὶ σειρὰν δεκαετηρίδων διαπράττων τ' ἀπίστευτα ἀνδραγαθήματά του, ἠλέκτριζον μυριάδας ψυχῶν καὶ καθίστων τὰ ὀνόματά τοῦ Δουμά καὶ τοῦ Πονσόν δε Τερραίλ διασημότερα τῶν ὀνομάτων βασιλέων καὶ πρωθυπουργῶν.

Οἱ τὸ τοιοῦτο μυθιστόρημα καλλιεργοῦντες σήμερον οὐτε καὶ λογίζονται ὡς λογογράφοι, ἀλλ' ἀπλῶς ὡς βιομήχανοι παρασκευάζοντες διὰ τὴν φαντασίαν τοῦ ὄχλου, τὴν ἔχουσιν ἀνάγκην σφοδρῶν συγκινήσεων, τὴν ἡμερησίαν δόσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς ἄλλοι κατασκευάζουσι δι' αὐτὸν ἐκάστοτε τὸ οἰνόπνευμα ἢ τὸ σιγάρων του: Σήμερον θαυμάζονται καὶ γεραίρονται οὐχὶ οἱ ἐξάγοντες τοὺς ἥρωας τῶν ἔργων των ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ἀλλ' οἱ ἐκ τῆς κοινωνίας ἐν ᾗ ζωσι λαμβάνοντες αὐτοὺς καὶ διατυποῦντες ζωντας, οἱ καθίστωντες τὸ μυθιστόρημα ἐξομολόγησιν ψυχῶν, οἱ ἀντικατοπτρίζοντες ἐν τοῖς ἔργοις των τὸν χαρακτήρα τοῦ ἔθνους ἢ τῆς ἐποχῆς των, οἱ αἰσθη-

ΚΛΕΙΩ. ΤΟΜΟΣ Ε'.

τοποιοῦντες καὶ ἐκφράζοντες ὅ,τι ὅλοι ἡσθάνοντο ἀορίστως ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ, τοὺς πόθους, τὰς ἀνησυχίας, τὴν ἀπογοήτευσιν, τὰς αἰφνιδίους ἀποφάσεις τῶν συγκινήσεων των.

Τοιοῦτους συγγραφεῖς, κορυφαίους ἐν τῇ κλίμακί τῶν μυθιστοριογράφων τοῦ αἰῶνος τούτου, κέκτηται ἡ Ῥωσσία τρεῖς: τὸν Τουργένιεφ, τὸν Δοστογέβσκη, καὶ τὸν Τολστόη. ὁ πρῶτος διαπρέπει διὰ τὴν ποιητικὴν στοργὴν μεθ' ἧς περιγράφει τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν μορφὴν δι' ἧς περιβάλλει τὰς βαθεῖας παρατηρήσεις του· ταύτην οἱ ἀναγνώσται τῆς Κλειῶς ἐξετίμησαν ἐν τινὶ μέτρῳ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ δημοσιευθέντων χαριστάτων ἔργων του· ὁ τελευταῖος ἐξέχει διὰ τὸ ἐπικὸν μεγαλεῖον τῆς ἐπιβολῆς καὶ τὴν ἔκτακτον συνθετικὴν δύναμιν. Ὁ Δοστογέβσκη ὑπερβάλλει πάντας κατὰ τὸ τραγικόν· ὁ ἀναγνώσκων τὰ ἔργα αὐτοῦ νομίζει ὅτι ἐπισκέπτεται νοσοκομεῖα, κακουργοδικεῖα, εἰρκτάς, νεκροταφεῖα ἐν καιρῷ νυκτός. Ἐκαστον μυθιστόρημά του εἶνε ἀποθήκη ψυχῶν, ἀλλὰ ψυχῶν τεταραγμένων, ὡς ἦσαν οἱ χρόνοι καθ' οὓς ἔζησε. Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν τὴν βιαίαν ἐκρηξίν των κοχλαζόντων ἀνὰ τὴν Ῥωσσίαν κοινωνικοπολιτικῶν ὀργανισμῶν, διὰ νὰ ἐν-

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΟΣΤΟΓΕΒΣΚΗ.